

NIEPOMAZANY (62) *part praet pass pf*

W pisowni łącznej (46), w rozłącznej (16).

e, o oraz oba a jasne (w tym w pierwszym a 2 r. błędne znakowanie.

sg m N niepomazany (19). ◇ G niepomazan(e)go (5). ◇ A niepomazan(e)go (2), niepomazany (1). ◇ I niepomazany (3), niepomazan(e)m (1); -ym KrowObr, Leop; -ym : -(e)m LubPs (1:1). ◇ f A niepomazaną (7). ◇ I niepomazaną (3). ◇ L niepomazan(e)j (2). ◇ n N niepomazan(e) (5). ◇ A niepomazan(e) (3). ◇ I niepomazany (3). ◇ pl N m pers niepomazani (2). m an niepomazani (1) (cum sb barankowie). ◇ G niepomazanych (4). ◇ I m niepomazanymi (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: niepomazany od czego (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

W funkcji przymiotnika (62) :

1. *Niewinny, bezgrzeszny, czysty moralnie; immaculatus Vulg, Mącz; illibatus Mącz, Calep; perinteger Calep; impollutus, incontaminatus, intaminatus Cn (42) : Sftáne fie nyepomázány m Ípołu s Pánem moim/ Gdy będę wlfędy vchodził Íprofnym złoŃcyam Ńwoim LubPs Ev, E3, E3v, bb2v; to ieft nabożeńŃtwo tzyfte y niepomázáne przed Bogiem y oycem/ nówiedzác Ńirot y wdowy w vdręzeniu ich/ y niepomázány m fie záchowác/ od tego Ńwiátá [immaculatum ... a mundo PolAnt Iac; 1/27 niez mázány m WujNT] KrowObr 62v; kápłan ma [...] Ku poŃludze ludziom chleb y wino w ćiało y w krew/ niepomázány m żegnány m przemieniác. KrowObr 123v; I odpłáci mi Pan według ÍpráwiedliwoŃci moiey: y według czyŃtoŃci rák moich nágrodi mi. [...] A będę niepomázány m Ípołu Ínim: á będę vchodził od niepráwoŃci moiey. Leop Ps 17/24; Calep 782b; Kto Ńię w młodoŃci y vrodzie ćiała Ńwego kocha: mieyże zówždy młoda á niepomázána dułżę/ áby grzechem y zgrzybiáłoŃciá Ńwoia/ ná ćiało wrzodow wŃzytkich nie wypuŃzczála. SkarKaz 209a.*

niepomazany czym (1): RzimŃki KoŃcioł żadnym błędem [!] nie pomázány WujJud 121 marg.

W połączeniach szeregowych (6): Iedno tylko Ńam Iezus KryŃtus ieft Ípráwiedliwy/ Ńam Ńwięty/ Ńam niewinny/ Ńam niepomázány/ Ńam od grzeŃznych odłátzony KrowObr 210v; Immaculatus, CzyŃty/ niewinny/ niepomázány w Ńláwie nienárufzony. Mącz 203b, 165b; RejPosWstaw [143⁴]; ćzówiek ieden Ípráwiedliwy miał być zábyty/ iáko ieden báran niewinny/ nie pomázány áni przed Bogiem nágániony. CzechRozm 24v; Calep [504]a.

W charakterystycznych połączeniach: niepomazana(-y, -e) dusza, koŃcioł, nabożeńŃstwo, pokarm, serce, ŃwiętoŃć, zakon, żegnanie; niepomazany być (2), zachowác Ńię, zŃtać Ńię (2).

Wyrażenia:bibl. »droga niepomazana« = via immaculata Vulg [szyk 2:1] (3): LubPs X2v; Oczy moie (zówždy fie ciągnęli) ku wiernym żemie/ áby Ńemną Ńiedzieli: co drogą niepomázána chodził/ ten mi poŃlugował. Leop Ps 100/6, Ps 100/2.

»niepomazana ofiara« [szyk 3:2] (5): Kanon Mniefyzy bes ktorego żadna MŃza niebywa. Ták fie potz(yna). Przyimi Boże tę niepomázána offiárę [hanc immaculatam hostiam]/ którą (ia) niedoŃtoyny flugá twoy/ offiáruię tobie Bogu moiemu żywemu/ y prawdziwemu KrowObr 169v; I záŃię: W wielkim Kanonie. Offiáruiemy twoiemu MáieŃtatowi Panie offiárę tzyftá/ offiárę Ńwięta/ offiárę niepomázána [hostiam immaculatam] KrowObr 188v, 170v, 183v, 188.

»niepomazane tajemnice Pana Chrystusa Boga naszego« = *Komunia Święta* (2): A tak ia najmnieyŝy y grzeŝny (któremu łtolicá wielkiego Apołtołá Piotrá zwierzona íełt) odćinam ćię/ Cefarzu/ y odmiátam y żonę twoię/ od przyimowánia niepomázanych táiemnic Páná Chryŝtuła Bogá nálzego *SkarJedn* 132 [*przekład tego samego tekstu*] *SkarŻyw* 90.

Szeregi: »czysty i niepomazany« (1): Aby pámiętáli [*panowie*]/ iż to íełt nabożeńłtwo tzyłte y niepomázane [*munda et immaculata PolAnt Iac* 1/27; czyłte y niepokaláne *WujNT*] przed Bogiem y oycem/ nówiedzác ŝiroty y wdowy w vdręczeniu ich *KrowObr* 62v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»doskonały abo niepomazany« (1): Zakon Iehowin dołkonály ábo nie pomázany nówrácájący dułze *CzechEp* 112.

»święty i niepomazany« (2): kiedy święty pokarm y niepomázany íeść będziefz/ kiedy chłéb y napóy żywotá wieczného íeść y pić będziefz: pámiętay że pożywałz Ciálá y Krwie Páná twoiego *BiałKat* 278v; [*Jesus Chrystus*] tak ie krwyá śwá omył od grzechow ich/ áby byli świętymi/ y nie pomázani [*sancti et immaculati Vulg Eph* 1/4; świętymi y niepokalánemi *WujNT*] przed oblicznością Páná Bogá śwego. *BiałKaz* B3v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»zupełny i niepomazany« (1): Abowiem tám w kościelech wálznych niemálz/ [...] zupełnych y niepomázanych ŝwiátosci *KrowObr* 115v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

a. *Który nie współżył płciowo, czysty, nieskażony grzechem przeciw szóstemu przykazaniu; incoinquinatus Mącz* (11) : Incoinquinatus, in Bibliis legitur. Nie pomázany. *Mącz* 168a; [*św. Teodora do św. Dydymusa*] niech ia pierwey pod miecz idę [...] bo tobie czyłtości wziác niemogá/ á mnie mogá. niech niepokaláná do Chryŝtuła oblubieńca idę. A on [...] mowił: [...] iáko ćię raz Chryŝtus wyzwolił/ tak y zówždy nie pomázaná záchowác ćię może *SkarŻyw* 342.

W połączeniu szeregowym (1): A iż tzałem piłmo ŝwiete/ ludzi wierne zowie/ ŝpráwiedliwymi/ ŝwiętyimi/ niewinnymi/ niepomázánymi/ álbo dziewicámi *KrowObr* 210v.

Wyrażenia: »niepomazane ciało; niepomazany na ciełe« (1:1): á ci łá kthorzy łá niepomázani ná cielech ŝwoich [*qui cum mulieribus non sunt coinquinati PolAnt Apoc* 14/4; ktorzy łię z niewiáftámi nie pokaláli. *WujNT*]/ ábowiem dzyewice łá. *RejPos* 342v; *LatHar* 70.

»łóże niepomazane« (4): Ktemu mułiałby tełz Duch Święty kłámác/ ktory w małżeńłtwie twierdzi/ być łóże niepomázane/ to íełt tzyłtość. *KrowObr* 221; Iż vćciwe íełt małżeńłtwo miedzy włyŝłtkimi/ y łóże niepomázane [*thorus immaculatus PolAnt Hebr* 13/4; łóże niepokaláne *WujNT*] *KrowObr* 227, 227, 228.

»niepomazana panna, oblubienica (kościół święty)« [*szyk 1:1*] (2): *KrowObr* B3v; iáko oni włzędy Zbior Pánłki á thę wdzięczną oblubienicę íego zowá pánną íego nie pomázaná *RejAp* 119.

2. *Cały, niezniszczony, niepopsuty, zdrowy* (14) : *KrowObr* 67v; Dniá ółmego wzyął dwu báránu niepomázanych [*immaculatos Vulg Lev* 14/10; bez mákuły *WujBib*]/ tho íełt zdrowych/ y owcę roczną/ máki y oleiu/ ofiárował to v drzwi kościelnych *BielKron* 37; *RejPos* 103, 141.

W połączeniach szeregowych (2): A ten Duch íełt z Bogá/ kthory ma po łobie proroki y Apołtoły ŝwięte/ piłmo łłtzere/ niepomázane/ y nienárułzone. *KrowObr* C4; liłt Párgáminowy

potwierdzenia Przywileiu [...] zdrowy/ cały/ niezgwałcony / niepomázány/ áni w żadný części fwyé niepodeyżrzány *SarnStat* 951.

W charakterystycznych połączeniach: niepomázány(-e) baran(ek) (2), pismo.

W przeni (7) :

*Wyrażenie: »Baranek (Boży), Baran Niepomazany (Pan Krystus)« (5:2): Iż nie frebrem áni złotem ieftefmy odkupieni/ ále nadrośfífzą krwią Báránká niepomázánego [agni immaculati et incontaminati *Pol Ant* 1.*Petr* 1/19; báránká nienágánionego y niepokalánego *WujNT*]. *KrowObr* A4v [przekład tego samego tekstu *KrowObr* (2) *CzechRozm*], 76, 182; *BielKron* 19; *CzechRozm* 219v; *CzechEp* 318; *WerGość* 259.*

*Szereg: »niepokalany, niepomasany« (1): Wykupieni ieftheście/ nie złotem/ áni freb(re)m/ ále nadrośfífzą krwią/ iáko báránká niepokaláneg(o) <n>iepomázáneg(o) Kryftulá. *KrowObr* 182.*

a. *Wyraz objaśniany (1) : A ty wżytki ofiáry miánowáne dobytká y ptáftwá rozumie fie wżędzye ná zdrowe/ gdyekolwie písmo fwięte kładzye niepomázáne/ á nie ná pftre iáko drudzy rozumieią. *BielKron* 38v.*

*** *Bez wystarczającego kontekstu (6) : Intactus – Nie dotknioni, nie pomazani. *Calep* 547b; Intemeratus – Nie nakazoni, nie pomazani. *Calep* 548a, 512b, 522b, 547b, 548a.*

Synonimy: 1. czysty, niedotkniony, nienaganiony, nienaruszony, niepokalany, niewinny, ślachetny, święty; a. cały, czysty, nienaruszony, niepokalany, niesplugawiony; 2. nienaganiony, nienaruszony, niepokalany, nieporuszony, zdrowy.

Cf POMAZANY